

Pomnik producentów Spitfire'ów

#Historia #Lotnictwo wojskowe #Ludzie #Przemysł zbrojeniowy 12 czerwca 2021

9 lipca 2021 w Salisbury w hrabstwie Wiltshire w Anglii ma zostać uroczystie odsłonięty pomnik poświęcony wszystkim zaangażowanym w utajnioną, rozrzuconą po wielu miejscach w Anglii, masową produkcję legendarnych myśliwców Supermarine Spitfire, powszechnie kojarzonych ze zwycięstwem w Bitwie o Anglię oraz ostatecznym pokonaniem Niemiec hitlerowskich w powietrzu w II wojnie światowej. Tego samego dnia w 11 miejscowościach na terenie W. Brytanii, do których w ogromnej tajemnicy – po zbombardowaniu przez Luftwaffe głównej linii produkcyjnej Spitfire'ów w Southampton (druga połowa września 1940) – przerzucono produkcję tych myśliwców w kluczowym momencie wojny, wmurowane zostaną honorowe tablice. To wszystko ma uczcić tysiące bezimiennych producentów legendarnych samolotów, którzy – prócz pilotów – przyczynili się do zwycięstwa.

Pełnowymiarowa replika Spitfire Mk IX, która stanie w Salisbury w miejscu tajnego miejsca wojennego montażu myśliwców, musiała, ze względu na zakazy pandemiczne, poczekać rok w magazynie / Zdjęcie: SalisburyJournal

W Salisbury odsłonięta zostanie naturalnej wielkości makieta Spitfire, przedstawiająca myśliwiec w niskim przelocie. Stanie przy Castle Road, aby mogła przypominać każdemu przejeżdżającemu kierowcy, iż tuż obok na terenie Salisbury Rugby Club w kluczowym dla przetrwania W. Brytanii okresie, w zupełnej tajemnicy, głównie młode kobiety i starsi mężczyźni, montowali gotowe do walki Spitfire.

Zebranie komitetu budowy Secret Spitfire Memorial w katedrze w Salisbury - starszy pan w okularach po prawej to inż. Norman Parker - dawny nadzorca montażu myśliwców, w mundurze - Air Marshal Susan Gray - najstarsza rangą kobieta w służbie RAF. Jej celem było uczczenie pamięci tysięcy Brytyjek zaangażowanych w produkcję wojenną Spitfire'ów / Zdjęcie: SalisburyJournal

W sumie w okolicach Salisbury - w Trownbridge i Reading, zbudowano ponad 2500 myśliwców. Podobnie było w innych miejscowościach, które zostaną upamiętnione i uhonorowane 9 lipca 2021. Po zniszczeniu głównego zakładu wytwarzającego Spitfire, przygotowany uprzednio sekretny plan rozproszenia produkcji uratował ciągłość dostaw tych cennych dla jednostek królewskich wojsk lotniczych (RAF), myśliwców, ale także później dla polskich dywizjonów walczących w Anglii. W sumie zbudowano 20 341 Spitfire'ów różnych wersji i wariantów, więcej niż wszystkich brytyjskich samolotów razem wziętych do wybuchu wojny.

Oto lista miejsc, w których w tajemnicy produkowano Spitfire - zostaną tam wmurowane pamiątkowe tablice:

- Anna Valley Motors Garage, dziś dom starców - McCarthy and Stone,
- Wilts and Dorset Bus Garage,
- Wilts and Dorset Bus Depot, obecnie Salisbury Reds,
- Wessex Motors Garage, obecnie Old George Mall Car Park,
- Factory No. 1, obecnie Car Park, Salisbury RFC, Castle Road,
- Factory No. 2, obecnie Janspeed, Castle Road,
- Watt & Vincent, obecnie A.J. Waters Garage, Devizes Road,
- Highpost Hotel, obecnie The Stones Hotel, Highpost, Old Sarum,
- lotnisko Chattis Hill,
- Aeroklub Wiltshire - Flying Club, obecnie Chemring, Highpost,

- obszar finalnego montażu – Highpost Business Park

Jedna z tych tysięcy Brytyjek, które produkowały Spitfire w czasie wojny – Betty Blackwell z Salisbury, z zawodu fryzjerka, zmobilizowana w tajemnicy w 1940. Została specjalistką nitowania kadłubów i skrzydeł myśliwców w Wessex Motor Garage. Zmarła w 2018 / Zdjęcie: SecretSpitfireMemorial

Monument – Secret Spitfire Memorial powstał w efekcie działań społecznych, popartych przez władze i RAF. Społeczny komitet – The Secret Spitfire Charity zebrał od 2019 ponad 100 tys. funtów. Budowa pomnikowej repliki Spitfire’a pochłonęła 18 tygodni (spółka GB Replicas) i wszystko wskazywało na to, że w lipcu 2020 w okresie początku obchodów 80-rocznicy Bitwy o Anglię uda się odsłonić monument. Pandemiczne restrykcje przesunęły wszystko o rok.

Ideę monumentu sekretnych producentów Spitfire zapoczątkował Chris Whalley, były prezes Salisbury Rugby Club, a wsparli go dawny inżynier nadzorujący produkcję myśliwców – Norman Parker (zbliża się do 100 lat życia!) oraz najstarsza stopniem oficer RAF – Susan Gray (w randze Air Marshal – generała).

© Wszelkie prawa zastrzeżone, 2007-2026 Altair Agencja Lotnicza Sp. z o. o